

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

PS-II.431.1.1.2019

Pani Joanna Polańczuk
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Rozogach
ul. Kętrzyńskiego 22
12-114 Rozogi

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rozogach,
- NIP: 758-10-92-791,
- REGON: 550443384,
mieszczącym się w Rozogach przy ul. *Kętrzyńskiego 22*, 12-114 Rozogi.
(*akta kontroli str. 11-12*)

W kontrolowanym okresie tj. od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r. oraz w okresie prowadzenia kontroli, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rozogach kierowała pani Joanna Polańczuk, która na podstawie umowy o pracę zawartą 27 marca 2006 r. objęła stanowisko Kierownika GOPS na czas nieokreślony.
(*akta kontroli str. 14-15, str. 19, str. 20-22*)

Kontrolę przeprowadzono w obecności Kierownika GOPS oraz pracownika merytorycznego.

Kontrolę przeprowadziła Aneta Łapińska – inspektor wojewódzki w Oddziale Zabezpieczenia Społecznego Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (*legitymacja służbowa nr 63/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie*) na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.25.2019 z dnia 17 stycznia 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.
(*akta kontroli str. 1-11*)

Termin kontroli: 21– 23 stycznia 2019 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 1/2019 w dniu rozpoczęcia kontroli.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- *okres objęty kontrolą:*

od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2017, poz. 2234 ze zm.) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r., poz. 1851 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (*akta kontroli str. 1-104*) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach w zakresie objętym kontrolą oceniono p o z y t y w n i e.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminę Rozogi na koniec grudnia 2017 r. zamieszkiwało 5 778 mieszkańców. Do świadczenia wychowawczego uprawnionych było 852 dzieci.

(*akta kontroli str. 16*)

Z pisemnej informacji Kierownik GOPS wynika, że wydatki w IV kwartale 2017 r. na obsługę świadczeń wychowawczych wyniosły:

- z rozdziału 85501 – 25.933,34 zł,
- z środków własnych gminy – 0 zł.

(*akta kontroli str. 17*)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Rozogi. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10, ust. 2 ww. ustawy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach na podstawie upoważnienia, znak: RO.077.4.2016 Wójta Gminy Rozogi z dnia 29 lutego 2016 r., wydanego Kierownikowi GOPS oraz upoważnień udzielonych pracownikom Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

(*akta kontroli str. 23-27*)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu, przyjętego w drodze Uchwały Nr XII/94/2016 Rady Gminy Rozogi z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach.

W § 3 Statutu wymieniono zadania GOPS w Rozogach, w tym wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

(akta kontroli str. 28-31)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki wprowadzony:

- Zarządzeniem Nr 7/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach z dnia 12 kwietnia 2016 r.

Ustalono, że na dzień rozpoczęcia kontroli Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 32-49)

Kierownik GOPS pisemnie poinformowała, że zadania w kontrolowanym okresie realizowało czterech pracowników.

Wynagrodzenie referenta administracji ds. świadczeń wychowawczych, zatrudnionego na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu, pochodziło w 100% z dotacji celowej. Trzech innych pracowników w ramach okresowego zwiększenia obowiązków służbowych, a także z tytułu powierzenia dodatkowych zadań otrzymywało dodatek specjalny pochodzący również z dotacji celowej.

(akta kontroli str. 50, str. 63-67)

Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w zakresach czynności, które pracownik merytoryczny przyjął do wiadomości i wykonywania poprzez złożenie podpisu.

(akta kontroli str. 51-62)

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący kontrolowane zadania uczestniczyli w szkoleniach, m.in.:

- Świadczenie wychowawcze „500 plus” – aktualne problemy,
- Świadczenie rodzinne i świadczenia wychowawcze,

(akta kontroli str. 68-78)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach zlokalizowany jest w budynku Urzędu Gminy w Rozogach. Oprócz jednostki kontrolowanej mają w nim także siedzibę dwie inne instytucje.

W strukturze Ośrodka wyodrębniono pokój, w którym stworzono dwa stanowiska do obsługi świadczeń rodzinnych i wychowawczych. Taka organizacja nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej. Pracowników wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy pozwalający na sprawne wykonywanie zadań.

Obiekt posiada podjazd dla klientów niepełnosprawnych i z wózkami. Ponadto jedno z pomieszczeń umieszczono na najniższej kondygnacji Ośrodka, co ułatwia mniej sprawnym klientom kontakt z pracownikami merytorycznymi.

(akta kontroli str. 16)

Wnioski papierowe o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych składane są bezpośrednio u pracownika merytorycznego. Są one następnie ewidencjonowane i opatrywane datą wpływu. Wnioski elektroniczne są drukowane i wpisywane do rejestru wniosków.

Pracownik dokonuje weryfikacji przyjętych wniosków wraz z załączonymi dokumentami i przygotowuje projekty decyzji administracyjnych, które oddaje do akceptacji Kierownikowi GOPS.

(akta kontroli str. 79)

Akta klientów przechowywane są w zabezpieczonych szafach aktowych. Każda, korzystająca ze świadczeń wychowawczych rodzina posiada swoją teczkę, w której znajdują się wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne pisemne informacje, niezbędne w indywidualnych sprawach zgromadzone są w teczkach osobowych. Wszystkie teuczki wpinane są do segregatorów zgodnie z nadaną numeracją w rejestrze wniosków.

(akta kontroli str. 80)

W pisemnej informacji, dotyczącej prowadzonych przez pracowników ewidencji i rejestrów, Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że cyt. „(...) głównym rejestrem jest rejestr w systemie elektronicznym, w którym nanoszone są wszystkie wnioski (*elektroniczny system ZETO Koszalin zawiera ewidencję wniosków oraz ewidencję decyzji*)”. Ponadto na stanowisku ds. realizacji kontrolowanego zadania pomocniczo prowadzony jest papierowy rejestr wniosków.

(akta kontroli str. 81)

Kierownik GOPS w Rozogach pisemnie poinformowała, że w sprawach skarg i wniosków przyjmuje zainteresowanych w godzinach pracy jednostki. Wspomniana informacja znajduje się na tablicy ogłoszeń Ośrodka.

(akta kontroli str. 82)

Kontrolującej przedstawiono skoroszyt „Rejestr skarg i wniosków”. W okresie objętym kontrolą do GOPS w Rozogach nie wpłynęła żadna skarga na działania Ośrodka w zakresie realizacji świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 83)

Z przedstawionej zespołowi kontrolnemu dokumentacji wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach podpisał umowę licencyjną z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej z siedzibą w Koszalinie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych, a także świadczenie usług serwisowych, w tym również udzielanie niezbędnych konsultacji wg zasad świadczenia usług serwisowych.

(akta kontroli str. 84-88)

Tym samym w kontrolowanym okresie w Ośrodku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego. Kontrolującej przedstawiono też informację dotyczącą opłat dokonywanych za serwis systemu „Rodzina 500 plus”.

(akta kontroli str. 89, str. 90)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

II.1 Ustalenia ogólne

Kontrolująca określiła, że analizie poddanych będzie 25 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby opracowane mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- 18 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 5 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko w rozumieniu ustawy,
 - 10 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie,
 - 2 sprawy, w których w składzie rodziny jest tylko jeden rodzic,
 - 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług.

- 2 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przyznanych na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej, innych.
- 3 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy,
- 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu lub umorzenia należności powstałych z tego tytułu.

Powyższe sprawy dotyczą postępowań administracyjnych zakończonych w okresie poddanym kontroli. W sytuacji wszczęcia i zakończenia w okresie objętym kontrolą przez jednostkę kontrolowaną mniejszej ilości spraw z poszczególnych zakresów, które wymieniono powyżej, ilość spraw poddanych kontroli zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów do liczby ogólnej 25 spraw.

Ponadto uznano, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach w okresie objętym kontrolą z zakresu świadczeń wychowawczych.

II. 2 Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach

a) przyjął 540 wniosków związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko i kolejne dziecko - 456
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - 84

b) wydał 564 decyzje administracyjne w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym odmownych/odmowno-przyznających - 2/6

Ponadto pozostawiono **3 wnioski bez rozpatrzenia**. Powodem pozostawienia dwóch wniosków bez rozpatrzenia było niedostarczenie, przez osobę go składającą, brakującego dokumentu. Trzeci z wniosków został wycofany przez osobę, która go złożyła.

(akta kontroli str. 91)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 25 spraw**, w których wszczęto postępowania administracyjne, zakończone wydaniem **32 decyzji**.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

I. 18 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:

- 5 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko (w rozumieniu ustawy)

W powyżej skontrolowanych przypadkach odnotowano 2 postępowania, gdzie członkiem rodziny były dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – rodzina z prawem do podwyższonego kryterium dochodowego. Ponadto w 3 postępowaniach administracyjnych przedmiotowe świadczenie przysługiwało na jedyne dziecko w rodzinie.

(akta kontroli str. 92)

- 10 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

W 4 przypadkach odnotowano postępowanie wszczęte na wniosek, który wpłynął drogą elektroniczną. Pozostałe wnioski zostały dostarczone wraz z wymaganymi załącznikami w wersji papierowej. Kontrolująca dokonała też analizy dokumentów dotyczących 2 postępowań

zakończonych wydaniem decyzji przyznająco-odmownych, tj. organ odmawiał świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w rodzinie, natomiast przyznawał prawo do świadczeń na drugie i kolejne dziecko.

(akta kontroli str. 93)

- 2 sprawy, w których składzie rodziny jest tylko jeden rodzic

W obu przypadkach wnioskodawcy posiadali uprawnienia do otrzymania świadczeń na pierwsze dziecko. W jednym przypadku, zgodnie z ustawowymi wymogami wnioskodawca posiadał zasądzone wyrokiem sądu alimenty od drugiego z rodziców.

- 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług.

Po dokonaniu analizy akt w zakresie postępowania dotyczącego dokonania zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową, kontrolująca nie stwierdziła uchybień lub nieprawidłowości w zakresie udokumentowania sprawy. Jednocześnie w niniejszym przypadku stwierdzono uchybienie, co do procedury administracyjnej.

stwierdzone uchybienie,

niemające wpływu na kontrolowaną działalność:

W aktach skontrolowanej sprawy, co stanowiło 4 % wszystkich poddanych analizie spraw, realizacja decyzji była niezgodna z jej sentencją; organ przyznał stronie decyzji świadczenia w formie gotówkowej jednocześnie przekazując jej świadczenia w formie bezgotówkowej.

(akta kontroli str. 95, str. 96-98)

skutek ustalonego uchybienia

Nie stwierdzono, aby w okresie objętym kontrolą powyższe uchybienie skutkowało negatywnie dla strony bądź organu wydającego decyzję.

II. 2 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych.

W jednym przypadku powodem wydania decyzji, w której odmówiono na cały okres świadczeniowy świadczenia na pierwsze dziecko było przekroczenie kryterium dochodowego rodziny, w drugim zaś świadczenie przyznano na niecały okres świadczeniowy z powodu ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

(akta kontroli str. 99)

III. 3 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mające wpływ na prawo do świadczeń.

We wszystkich przypadkach przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania w związku ze zmianami sytuacji dochodowej rodziny.

(akta kontroli str. 100)

IV. 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.

W poddanych analizie 2 postępowaniach stwierdzono, że w wyniku podjęcia zatrudnienia, a jednocześnie uzyskaniem dochodu przez rodzinę, doszło do pobrania nienależnych świadczeń w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, uprawniającego do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko.

Z informacji sporządzonych przez kierownika jednostki kwota nienależnie pobranych świadczeń w kontrolowanym okresie wynosiła 10.000,00 zł. Do dnia kontroli saldo nienależnie pobranych

świadczeń wynosiło 0,0 zł.
(akta kontroli str. 102)

W żadnym przypadku, nie dokonano rozłożenia na raty, ani też nie wydano decyzji o umorzeniu nienależnie pobranych świadczeń.
(akta kontroli str. 103)

Kierownik GOPS w Rozogach do dokumentacji kontrolnej dołączyła wyjaśnienie dotyczące formy wypłat świadczeń. Wynika z niego, że cyt. „ (...) świadczenia wychowawcze wypłacane są głównie przelewem na konta świadczeniobiorców - 98,51%, pozostałe 1,35 w kasie Banku Spółdzielczego. Wypłaty w formie rzeczowej stanowiły 0,14% ogółu świadczeń.”
(akta kontroli str. 104)

Za powstanie stwierdzonego powyżej uchybienia, niemającego wpływu na kontrolowaną działalność, osobą odpowiedzialną jest Kierownik GOPS w Rozogach. Przyczyną powstania uchybienia był niedostateczny nadzór Kierownika GOPS w Rozogach nad realizacją bieżących zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze ustalone uchybienie wnoszę o:

Bezwzględnie, w każdym przypadku realizować decyzję zgodnie z jej sentencją.

Proszę Panią Kierownik o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki**